

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

46. An Episcopus consecrandus, si non fuerit insignitus Sacramento Confirmationis, peccet mortaliter, & Episcopi eum consecrando? Et an hic Episcopus non confirmaatus sic consecratus peccet postea ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

necessario faciendū sunt ab eodem ministro: si enim vnus imponat manum, & alius dicat verba, nil agitur, vt patet etiam in aliis Sacramentis. Sed audiamus Azorium *part. 2. lib. 3. cap. 30. quæst. 3.* sic asserentem: An quilibet trium Episcoporum manus imponentium, & Euangelij codicem tenentium, consecret? Sunt qui dicant nullum per se solum consecrare, sed omnes tres simul, sicut cum tres trabem portant, trahantur nullus eorum per se solus id facit, sed omnes simul, & coniunctim, sic Gloss. & Hugo in *cap. Episcopus, distict. 23.* Sed verius est ait Syluester in verb. *Consecratio 1. num. 1.* quod Hostiens. & Goffredus docuerunt, vnum totam consecrationem efficere, alios vero adiutores esse. Vnde Nicolaus Isambert. in *part. D. Thom. de Sacramento Ordinis, disp. 6. art. 1.* dixit, duos Episcopos assistentes propriè, & in rigore non esse ministros ordinarios Consecrationis Episcopalis, sed solum consecratores. Vide etiam Patrem Iordanum *tom. 1. lib. 5. tit. 2. num. 24.* Sed quidquid sit de mente supradictorum Doctorum, qui non tam clarè, & definitè explicant, assero, quod resolutio propositæ difficultatis pendet ex diuersis opinionibus: Nam Authores qui tenent ternarium Episcoporum esse de iure Ecclesiastico, respondebunt hanc consecrationem esse validam ex his quæ ex mente eorum dicit Hallier *de sacris Electionibus, part. 2. cap. 2. art. 1. §. 2. num. 11.* Rationibus (ait) etiam agunt istius sententiæ defensores, tum quod in Pontificali Rom. Itemque veteri Romano ordine, vbi de Consecratione Episcopi agitur, vnus solum consecrator vocetur, reliqui assistentes dumtaxat dicantur; atque adeo vnus solum sit verus Minister, qui Sacramenti effectum operetur, reliqui ad solemnitatem dumtaxat, & ritum consecrationis adhibeantur, quibus proinde sublatis, validam necesse est manere Episcopi consecrationem: tum quod vnus Sacramenti, cuiusmodi est consecratio Episcopalis, vnus per se habeat esse Minister, qui per se effectum Sacramenti operetur: quare cum consecratio Episcopalis Sacramentum vnicum sit, non debent eius plures dici per se Ministri, qui per se consecrationem perficiant, sed vni dumtaxat id debet tribui, quamuis plures materiam præbere, & verba proferre videantur.

2. Nec obstat dicere cum Hallier, §. 4. num. 19. quod Episcopi assistentes principali consecratori materiam exhibeant, & verba consecratoria proferant; idcirco ad substantiam consecrationis pertinere debent: nam, verbi gratia, Sacerdotes qui simul cum Episcopo sacrificium Missæ peragunt, materiam præterentem habent, quam consecrant, eodem modo, quo Episcopus, & consecratoria, seu transmutatoria verba panis, & vini in Corpus, ac Sanguinem Christi cum Episcopo quoque celebrante proferunt, neque tamen ad substantiam consecrationis Corporis, ac Sanguinis Christi, eo sensu spectare dici possunt, quasi ipsi ad eam necessarij sint, nec Episcopus vnicus sufficiens Minister esse possit. Itaque siue vnus tantum ministrorum, is scilicet qui vocatur principalis Consecrator consecrationem Episcopalem perficiat; alij solum ad testificandum suum consecrationi assensum verba proferant, & materiam cum consecratore exhibeant, siue consecrationem ipsam, omnes, & singuli indiuisim operentur, non sequitur tres istos consecrationi cooperantes ad necessitatem consecrationi esse requiritos, aut non ab eorum vno validè perfici posse. Hac asserit Doctores qui putant ternarium Episcoporum esse tantum de necessitate præcepti; & idèd, vt dixi, supradictam consecrationem validam esse putarunt.

Verum Autores putantes ternarium Episcoporum esse de necessitate Sacramenti, respondebunt illam consecrationem esse inuvalidam; & idèd Marchinus

de Sacramento Ordinis, tract. 1. part. 2. cap. 12. num. 8. sic ait, vnus solus Episcopus consecrationem perficit, & alij duo assistentes, vt colligitur ex Pontificali, in quo vnus solus dicitur consecrator, ergo de necessitate Sacramenti non requiruntur tres Episcopi. Respondetur idem Pontificale etiam præcipere, omnes tres Episcopos debere simul manus super caput Episcopi ordinandi imponere, & simul verba proferre. Ex quo rectè colligitur, omnes tres essentialiter requiri, cum omnes materiam, & formam talis Consecrationis subiecto applicare debeant: quod si vnus ibidem dicatur consecrator, & alij assistentes, hoc oritur, quia omnes, tres simul non consecrent; sed quia vnus, nempe Metropolitanus est principalis consecrator, & ipse solus omnes ferè ceremonias perficit. Vnde afferam hic verba Doctoris Hallier vbi supra §. 5. num. 33. Prima ratio ait, quod in Pontificali Romano vnus solum dicatur consecrator, reliqui vocentur assistentes non conuincit vnicum esse dumtaxat necessarium Ministrum, qui solus consecrationem peragat: cum enim librum Euangeliorum omnes super caput ordinandi teneant, omnes manus imponant, omnes verba consecratoria proferant, omnes quoque consecratores verè dici possunt, cum in iis solum consecratio substantialiter consistat. Quod ergo vnus tantum consecrator dicatur, ratio est, tum quod penes vnum, puta Metropolitanum, aut eum qui eius vices gerit, præcipuè consecrandi ius, & auctoritas resideat: tum quod vnus solus ceremonias omnes magna ex parte faciat; tum quod vnica sit consecratio, ad quam licet plures adhibeantur, omnes tamen præcipuo consecratori cooperentur, coniungenturque ad vnicam consecrationem peragendam, & vnitatem Ecclesiæ demonstrandam, quæ ex pluribus etiam Pastoribus resultat vni semper tanquam capiti vnitatis. Ex quibus altera quoque ratio diluatur: nam quod vnus Sacramenti vnus dicitur esse minister, hoc verum est de vnicò totali ministro non de partialibus qui omnes agant per modum vnus, quod speciatim in Ordinatione seruatum fuit, vt & à pluribus ministris Episcopi in vnam causam conuenientibus sacrentur, & tam consecrati in Episcopos, quam in Presbyteros consecratoribus suis concelebrent, ad vnitatem Ecclesiæ seruandam, quæ in Episcoporum vniõne, inter se, & adhærentia populi cum Episcopis præsertim consistit, vt fusè ostendit Cyprianus. Ita Marchinus.

3. Sed quia ego, vt supra adnotui ex dictis sententijs vtramque probabilem esse puto, vt rectè etiam tenet & obseruat Pater Contreras in *Scriptura contra Consecrationem Episcopi, de Peraguay art. 1. dub. 1. num. 3.* idèd assero in difficultate proposita talem consecrationem Episcopi, iterum sub conditione iterandam esse, ex doctrina inferius in particulati resolutione firmanda.

RESOL. XLVI.

An Episcopus consecrandus, si non fuerit insignitus Sacramento Confirmationis, peccet mortaliter, & Episcopi eum consecrando?

At an hic Episcopus non confirmatus sic consecratus peccet postea mortaliter conferendo aliis Sacramentum Confirmationis. Ex p. 12. tr. 1. Res. 46.

§. 1. Videtur affirmatiuè respondendum: nam Concilium Tridentinum *sess. 23. cap. 4. de Reform.* præcipit vt neque prima Tonsura initiuntur, qui Sacramentum Confirmationis antea non suscepunt, & hoc sub obligatione peccati mortalis, vt

Sup. hoc præcepto Concilij latè inf. in §. seq. huius Res. & in

sius eius
not.

doceat Nugnus, Toletus, Fornariúsque & alij, quos citat, & sequitur P. Aucta tom. 1. de Sacrament. Confirmationis, quæst. 72. sect. 6. quia ait; illa verba Concilij sufficientia sunt ad imponendum præceptum, & inducendam grauem obligationem. Et ita ipsa praxi, & vñ accepta videntur: liquidem Prælati collaturi Ordines, aut primam Tonfuram, diligenter de præuia Confirmatione inquirunt & de hac re tanquam graui solliciti sunt; solentque documentum susceptæ Confirmationis vel à Parocho vel à proprio Prælato, quando alienus de licentia proprij quemquam initiatus est, diligenter exigere. Acedit, quod aliqui possent quis non confirmatus promoueri absque graui culpa, vsque etiam ad Episcopatum ipsum, & tunc liberè confirmare alios. Quod sanè videtur graue inconueniens, & non sine notabili scandalo audiretur, si Episcopus quis peteret confirmari, cum non esset antea confirmatus. Imo plerique ex Authoribus oppositæ sententiæ vtrò asserunt, quod peccaret mortaliter si quis non confirmatus teneret alterum in confirmatione, & aliqui volunt, quod non contraheret spirituales cognationem: vt planè multò plus est confirmare, quàm tenere in confirmatione; & non minor transgressio videtur ordinari quempiam non confirmatum; igitur hoc non vacat culpa mortali. Et certè si Canon iubens, vt non confirmatus non teneat alterum: accipitur cum hoc rigore, vt inducat obligationem sub culpa mortali: patitur accipi debet decretum Concilij, vt prima Tonfura non initiatur qui confirmati non sunt; & similiter, vt non promoueantur deinceps ad Clericales Ordines. Et alioquin in singulis committeretur nouum mortale peccatum. Ergo si aliquis ex præcepto Concilij Trident. non potest suscipere minores Ordines, imò neque primam Tonfuram si prius non fuerit confirmatus quanto magis dicendum est in casu nostro Episcopum non confirmatum peccare mortaliter, si consecrationem Episcopalem recipiat non insignitum Sacramento Confirmationis, & idem peccatum committere Episcopum illum consecrantem consequenter dicendum erit.

2. Sed licet hæc sententia sit probabilis, non minus probabilem, imò probabiliorem contrariam esse existimo. Ita tenet Suarez disp. 48. sect. 1. Valent. q. 2. punct. 3. Coninch hac quæst. artic. 8. num. 90. & de Ordine disp. 20. dub. 10. num. 103. Viuald. de Confirmat. num. 4. 1. Victoria de Ordin. num. 232. Auila de censuris, part. 7. disp. 9. sect. 1. dub. 3. Nauar. in summa cap. 22. n. 9. Azor. tom. 2. lib. 3. cap. 48. quæst. 1. Molfes. tom. 2. lib. 28. cap. 3. num. 24. Zambran. de Casibus occurrent. temp. mort. cap. 2. dub. 3. num. 3. Sotus in 3. distinct. 7. q. 1. art. 7. propof. 3. quibus omnibus adde me citato Leandrum de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. 2. q. 8. Dicastillum de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. 1. n. 11. num. 100. Martino de Sacram. tom. 1. disp. 16. sect. 1. n. 11.

Sup. his si-
gnanter pro
recipiendis
Ordines mi-
nores, & etiam
Sacros in to.
1. tr. 2. Ref. 4.
à lin. 4. &
vers. Nouul-
li, & in Ref.
12. §. Notauit,
& latè in to.
2. tr. 5. Ref.
99. §. vlt. &
in Ref. 100.
§. 1. & 2. & in
Ref. 101. §.
etiam 1. & 2.
& in Refol.

asserentes verba Concilij Tridentini non importare præceptum sub mortali, nec in ordine ad recipientes Ordines, nec in Ordine ad Episcopos ministrantes. Et ideo, me citato, Martinus de San Ioseph. de Monit. Confess. lib. 1. tract. 2. de Confirmatione, n. 16. sic ait. [Aunque muchos Autores afirman, que peccan mortalmente el que recibe Orden factò sin reitar confirmando, Tolet. lib. 2. cap. 71. num. 6. Bonac. de Sacram. disp. 8. quæst. 1. punct. 5. num. 10. y otros que piensan, que se haze contra precepto del Concilio Tridentino sess. 22. cap. 4. de reformat. pero tengo por mas probable que no es pecado mortal, porque el Concilio no habla con los Ordenantes sino con el Obispo. Y confirmolo con que, [Cui verba legis non conueniunt, eidem non conuenit legis dispositio, lib. 4. §. 1. eties, vbi Paulus ff. de damno infecto, quod constitutum ff. de milit.

estam. Lita autem in princip. & ibi Bartolus ff. ad-
ministr. autorum, l. hac. accusare, §. omnibus ff. de accusat.
l. 1. §. loquitur, ff. de aqua quodammodo. ff. ancillis om-
nes ff. de legat. 1. l. adgere, §. quamuis, ff. de iure patri-
lib. 2. Cod. communia de legat. cap. in demeritibus, §. sed
cum eas de elect. lib. 8. Sic Granad. 17. q. 4. disp. 1. n. 9. (que
juzga, que ni aun venialmente no peccan.) Hu-
rad. 17. Confirmat. disp. 11. [y otros muchos. Y aun ad-
el Obispo juzgo, que no pecca mas que venialmente re-
ez ordenata à los que no estàn confirmados, porque
no es materia graue que como decimo a tibi, 17. art. 2.
n. 17. no es pecado mortal dexar de recibir este Sacra-
mento.] vltra Authores citatos Suar. disp. 8. sect. 1.
Coninch art. 8. n. 9. Valencia tom. 4. disp. 5. q. 2. punct. 3.
Sà verb. Confirmatio n. 11. Zambranus de casibus re-
seruatis temp. mortis cap. 2. dub. 4. n. 1. [y la razon es,
por que el efecto deste Sacramento, se puede adquirir
por otros medios, como por la oracion, y por la re-
ception de otros Sacramentos. Y assi muchos se saluan
sin recibir el Sacramento de la Confirmacion.] Vnde
ex hac opinione potest quis tenere Episcopum confir-
mandum non peccare mortaliter se consecrando
non initiatum Sacramento Confirmationis, neque
Episcopum illum confirmando; nam non inuenio
Textum in contrarium hoc præcipientem sub pec-
cato mortali, nisi Textum Tridentini Concilij, cuius
verba, vt supra visum est, non importare præceptum
sub mortali, satis probabiliter Doctores citati asse-
runt. Ergo, &c. Et ita in terminis de Episcopo con-
secrante Episcopum non confirmatum docet Serra
in 3. p. D. Thomas, quæst. 72. art. 8. ad 3. sol. mihi 265.

3. Sed hic casum curiosum inquiri, an hic Epi-
scopus non confirmatus sic consecratus, peccet postea
mortaliter conferendo alij Sacramento Confir-
mationis? Et affirmatiuè respondet Tannerus tom. 4. p. 1.
q. 4. dub. 2. At ego contrariam sententiam teneo. Dico
igitur solum peccare venialiter, quia licet sit aliqua
inordinatio ministrare hoc Sacramentum ex officio,
& illud nolle suscipere, non tamen est grauis. Et ita
docet Nauarrus cap. 22. num. 9. Granad. in 3. part. 2.
disp. 1. n. 11. quibus adde doctum Patrem Leandrum
de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. 2. q. 7. Dicastillum vbi
suprà, dub. 11. num. 126.

RESOL. XLVII.

An consecratio Episcopalis ministrata cum opinione probabili sit reuerenda cum conditione?

Et docetur Baptismum, Sacerdotium, & Episcopatum collatum cum opinione probabili deueno reuerentiam sub conditione.

Et quid, si ordinatio Sacerdotis fuisse facta cum Calice vacuo, vel cum Calice non consecrato, aut si ordinatus non reuigil Calicem, an in his casibus ordinatio sit cum conditione recitanda? Et p. 12. tract. 1. Res. 47.

§. 1. Videtur respondendum negatiuè; probatur nam non desunt Doctores asserentes quod si quis ex obliuione Magistri ceremoniarum Calice vacuo cum solo pane ei porrecto Sacerdotio initiaretur, talis ordinatio esset reuerenda. Et ita docet Henríquez, Bonacina, Filliucius alibi à me adducti. Et hoc satis probabile putat Dicastillum de Sacram. tom. 1. disp. 1. dub. 10. n. 160. & 161. Et tamen adest opinio contraria asserens esse de substantia Ordinationis Sacerdotalis in Ecclesia Latina Traditio vtriusque speciei, videlicet Calicis cum vino, & patena cum Pane quia id clarè videtur docet Florétin, his verbis Peccatyteratus traditur per Calicem cum Vino, & Patena cum Pane porrectione. Sic Conc. & sic docet Gr. 17. a. de Ord. disp. 5.